

De grenzen vervagen:
De samenwerkende werelden van
Onderwijs en Onderwijslogistiek
(of LMS en SIS)

De grenzen vervagen: De samenwerkende werelden van Onderwijs en Onderwijslogistiek (of LMS en SIS)

Het Hoger Onderwijs in Nederland is in de ban van de LMS-en. Gedreven door het aflopen van de contracten die veel instellingen met Blackboard hebben, beraden de instellingen zich op een nieuw LMS en een nieuwe leeromgeving. Deze ontwikkeling volgt op een beweging die de meeste instellingen enige jaren geleden al hebben afgerond: de implementaties van een nieuw SIS.

Een nieuwe dynamiek

Zowel de LMS- als de SIS-projecten zijn veelomvattender dan alleen een systeemimplementatie. Voordat een LMS of SIS kan worden geïmplementeerd, is het noodzakelijk de onderliggende processen goed te doorgronden en zo nodig te herzien. Met de komst van de nieuwe LMS-en is bovendien een nieuwe dynamiek te onderkennen. In het verleden leek er een, al dan niet onzichtbaar, schot te bestaan tussen onderwijs en onderwijslogistiek. Deze twee werelden leefden regelmatig op gespannen voet met elkaar. Wil men vanuit onderwijsperspectief graag alle vrijheid voor de inrichting van het onderwijs, vanuit logistiek perspectief is er juist behoefte aan zoveel mogelijk standaardisatie.

Evenzo wordt er bij SIS-implementaties vaak vanuit onderwijslogistiek perspectief geredeneerd en ingericht. Bij de LMS-implementaties staat het belang van docenten en studenten centraal. Dat maakt de LMS-implementaties juist zo interessant. Want eigenlijk is er een levensgrote afhankelijkheid met de onderwijslogistieke processen. De oude grenzen tussen onderwijs en onderwijslogistiek zijn aan het vervagen!

Hoe is de grensvervaging ontstaan?

Vershillende factoren hebben tot de hierboven beschreven grensvervaging geleid. De belangrijkste zijn:

- Veranderingen in onderwijsmodellen en de vergrote focus op individuele leerpaden vo

studenten. Veel onderwijsinstellingen hebben strategische onderwijsbeleidsvisies geformuleerd waarin studenten veel meer persoonlijke invulling kunnen geven aan vakkenpakketten en studierichtingen. Dit stelt eisen aan de onderliggende processen en systemen.

- Ontwikkelingen in het onderwijs. Bij vrijwel alle instellingen groeit het aantal studenten. Ook het aantal internationale studenten en programma's neemt toe. Hierdoor is het bijvoorbeeld steeds lastiger om te roosteren. Het aantal studenten groeit, maar het aantal ruimtes blijft gelijk.
- Onderwijskundige ontwikkelingen. In de meeste onderwijsbeleidsvisies wordt ruim aandacht besteed aan de didactische toegevoegde waarde van blended learning. Ook de positieve invloed van ICT op het leerproces en de ontwikkeling van studenten en de logistieke mogelijkheden die ICT in het onderwijs biedt komen hierin uitvoerig aan bod.

- Technologische ontwikkelingen. De systemen 3.0 die op dit moment hun intrede doen zijn standaard voorzien van open standaarden die data-uitwisseling tussen systemen eenvoudiger maakt. Processen als cijferverwerking en groepswork kunnen dus ook makkelijker vanuit verschillende systemen en perspectieven worden ondersteund.

Wat te doen met deze ontwikkelingen?

Veel instellingen bereiden momenteel de selectie en implementatie van een nieuw LMS voor. Wij raden aan om bij deze voorbereidingen meteen de kans te grijpen om naast de onderwijsinhoudelijke ook naar de onderwijslogistieke processen te kijken. Daar hoort bij dat je behalve docenten en studenten ook onderwijsadministraties bij de LMS-projecten betreft.

Een nevenissue: roostering

Bij discussies over het optimaliseren van de leeromgeving en het inrichten van LMS-en en SIS-en, blijft het onderwerp roostering een harde noot om te kraken. Door de flexibilisering van het onderwijs en de toegenomen studentenaantallen wordt flexibele roostering steeds belangrijker. De meeste instellingen gebruiken Syllabus Plus als roosterapplicatie. Syllabus kent echter geen gebruikersinterface voor studenten en docenten. Roosterinformatie wordt dus vaak getoond via (een) andere applicatie(s), zoals het SIS voor tentamens en andere systemen voor de onderwijsroosters. Voor studenten met name is het geïntegreerde persoonlijk rooster, of liever gezegd, de persoonlijke agenda, steeds meer de killer-app die zij graag terug zouden zien in de digitale leeromgeving. In die killer-app komt informatie uit diverse agenda's bijeen. Een student kan daarmee in één oogopslag zien hoe zijn of haar dag eruit ziet.

Persoonlijke portalen: de uitkomst van de vervaagde grenzen tussen onderwijs en onderwijslogistiek?

Er is nog een belangrijke ontwikkeling die in dit artikel niet ongenoemd kan blijven: de behoefte van veel instellingen om een persoonlijk portaal voor studenten en medewerkers beschikbaar te stellen. Dit portaal brengt, als schil over alle systemen heen, zowel de onderwijsinhoudelijke als de onderwijslogistieke processen en functionaliteiten bij elkaar. Bij het inrichten en vormgeven van de portaaloplossingen is het opnieuw noodzakelijk om zowel docenten en studenten als administratief medewerkers intensief te betrekken. Daarnaast raden we aan om ook bij het ontwikkelen van het portal het moment aan te grijpen om naar alle processen te kijken en ze in onderlinge samenhang een plek te geven in de systemen.

Op naar een grenzeloos systeemlandschap!

Meer weten over SIS en LMS?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Anne Floor Erdman: 06-20421539 of annefloor.erdman@fundatis.nl

